

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

مشخصات درس و مدرس تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد

- عنوان درس : مراقبت های جامع پرستاری در بخش مراقبت های ویژه قلبی CCU
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر عظیم عزیزی
- ایمیل: a.azizi@umsha.ac.ir
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر علی افشاری
- نوع و میزان واحد به تفکیک: * نظری ۱/۵ واحد، عملی واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجوی: پرستاری- کارشناسی پیوسته ترم ۶
- زمان درس: نیمسال دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵
- مکان آموزش : دانشکده پرستاری و مامایی
- تعداد دانشجویان: ۷۰ نفر

شرح مختصر درس:

این درس شامل مراقبت‌های پرستاری تخصصی از بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه قلبی است. دانشجویان با اصول مراقبت در بخش‌های ویژه، آناتومی و فیزیولوژی قلب، تفسیر نوار قلب و دیس‌ریتمی‌ها، بلوک‌های قلبی، پیس میکر و فیبریلاتور، سکتة قلبی و عوارض آن، کنترل وضعیت همودینامیک، مراقبت‌های قبل و بعد از جراحی قلب و تشخیص‌های پرستاری مرتبط آشنا می‌شوند. با بهره‌گیری از فرایند پرستاری، تفکر خلاق و حل مسئله، مراقبت مبتنی بر شواهد و کل‌نگر به مددجویان ارائه می‌دهند.

رئوس مطالب ۲۶ ساعت نظری

الف: مقدمه‌ای بر بخش مراقبت ویژه قلبی

- ساختار فیزیکی، پرسنلی، جنبه‌های قانونی و اخلاقی
- مشخصات حرفه‌ای پرستار CCU
- تأثیر بستری بر بیمار و خانواده، مدیریت روانی محرومیت و افزایش بار حسی
- کنترل عفونت و ایمنی

ب: مراقبت‌های ویژه قلبی

- میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی قلب
- روش بررسی و تفسیر الکتروکاردیوگرام
- دیس‌ریتمی‌های دهلیزی و بطنی – مداخلات و داروها
- بلوک‌های قلبی – مداخلات و داروها
- پیس میکر و فیبریلاتور/کانورتور کاشتنی مراقبت و آموزش
- سکتة قلبی و عوارض شوک قلبی، دیس‌ریتمی، پارگی قلب، سندرم درسلر
- کنترل همودینامیک ورید مرکزی، اندازه‌گیری فشار

- انواع جراحی قلب باز و بسته – مراقبت جامع قبل و بعد از عمل
- تشخیص‌های پرستاری: کاهش تحمل فعالیت، اختلال تحرک، خستگی، کاهش برون ده قلبی، اختلال عملکرد قلبی عروقی، خطر فشارخون ناپایدار، خطر ترومبوژن، خطر کاهش خونرسانی بافتی، کمبود مراقبت از خود در رفتن به توالت، اضطراب، درد حاد.

هدف کلی آموزشی:

دانشجویان با اصول مراقبت‌های پرستاری در بخش مراقبت ویژه قلبی، روش‌های تفسیر ECG، مدیریت دیس‌ریتمی‌ها و بلوک‌ها، مراقبت از بیماران تحت درمان با پیس میکر و فیبریلاتور، مراقبت از بیماران با سکته قلبی و عوارض، کنترل همودینامیک و مراقبت‌های قبل و بعد از جراحی قلب آشنا شده و بتوانند فرایند پرستاری را با تأکید بر آموزش به بیمار و خانواده به کار گیرند.

در پایان این درس انتظار می‌رود دانشجویان قادر باشند:

- ✚ ساختار فیزیکی، پرسنلی، جنبه‌های قانونی و اخلاقی CCU را تشریح کنند.
- ✚ تأثیر بستری در CCU بر بیمار و خانواده را تحلیل کرده و مداخلات روانی مناسب ارائه دهند.
- ✚ میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی قلب و روش تفسیر نوار قلب را توضیح دهند.
- ✚ دیس‌ریتمی‌های دهلیزی و بطنی را شناسایی، تفسیر و مداخلات پرستاری و دارویی آن را اجرا کنند.
- ✚ بلوک‌های قلبی را تفسیر کرده و مراقبت‌های پرستاری و درمانی مرتبط را شرح دهند.
- ✚ عملکرد پیس میکر و فیبریلاتور کاشتنی را توضیح داده و مراقبت و آموزش به بیمار/خانواده را انجام دهند.
- ✚ سکته قلبی و عوارض آن شوک قلبی، دیس‌ریتمی، پارگی قلب، سندرم درسلررا تشخیص داده و فرایند پرستاری را به کار گیرند.
- ✚ کنترل وضعیت همودینامیک ورید مرکزی، فشاررا انجام داده و نقش پرستار را در دسترسی به ورید مرکزی توضیح دهند.
- ✚ انواع جراحی قلب باز و بسته را شرح داده و مراقبت‌های جامع قبل و بعد از عمل را بر اساس تشخیص‌های پرستاری ارائه دهند.

✚ تشخیص‌های پرستاری اختصاصی CCU کاهش برون ده قلبی، اختلال عملکرد قلبی عروقی، خطر ترومبوز، درد حاد و... را برای بیماران تعیین و اولویت‌بندی کنند.

✚ اصول کنترل عفونت و ایمنی در CCU را رعایت کرده و برنامه آموزش به بیمار و خانواده را تدوین کنند.

✚ داروهای مؤثر در دیس‌ریتمی‌ها، بلوک‌ها، سکتة قلبی و مراقبت‌های ویژه را نام برده و عوارض آن را مدیریت کنند.

✚ فرایند پرستاری را در ساماندهی مراقبت جامع از بیماران بدحال قلبی با استفاده از تفکر خلاق و شواهد علمی به کار گیرند.

جدول تفصیلی ۱۲ جلسه آموزشی هر جلسه ۱۲۰ دقیقه

جلسه	هدف اختصاصی عنوان درس	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	مدت زمان	روش ارزشیابی
۱	آشنایی با ساختار، قوانین، اخلاق و ایمنی در CCU و تأثیر بستری بر بیمار و خانواده	<ul style="list-style-type: none"> - ساختار فیزیکی CCU و انواع پرسنل را نام ببرد. - جنبه‌های قانونی رضایت، مستندسازی اخلاقی رازداری، احترامرا توضیح دهد. - خصوصیات حرفه‌ای پرستار CCU را فهرست کند. - تأثیر بستری در CCU بر بیمار اضطراب، بی‌خوابی و خانواده را تحلیل کند. - مفهوم محرومیت حسی و افزایش بار حسی را تشریح کرده و مداخلات پرستاری را ارائه دهد. - اصول کنترل عفونت شستشوی دست، ایزولاسیون ایمنی هشدارهای الکتریکی، سقوطرا توضیح دهد. 	شناختی دانش تا ارزشیابی، عاطفی پاسخ دادن	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وایت برد، پاورپوینت، فیلم از CCU	۱۲۰ دقیقه	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهارگزینه‌ای
۲	مرور میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی قلب	<ul style="list-style-type: none"> - لایه‌های قلب، سلول‌های میوکارد، سیستم هدایت قلبی SA، AV، هیس، پورکنژرا تشریح کند. 	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، نقشه مفهومی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، تصاویر	۱۲۰ دقیقه	پرسش شفاهی، آزمونک تعیین ریتم

					نحوه تولید پتانسیل عمل و انتشار آن را توضیح دهد.		
۳	اصول اولیه تفسیر ECG	<p>- اشتقاق‌های استاندارد ECG و محورهای قلبی را نام ببرد.</p> <p>- امواج P، QRS، T و فواصل PR، QT را روی ECG شناسایی و مقادیر طبیعی را بیان کند.</p> <p>- روش کالیبراسیون و سرعت نوار را شرح دهد.</p> <p>- ریتم سینوسی نرمال را تفسیر کرده و معیارهای آن را فهرست کند.</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، نقشه مفهومی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، تصاویر ECG، شبیه‌ساز ضربان قلب	۱۲۰ دقیقه	پرسش شفاهی، آزمونک
۴	اصول اولیه تفسیر ECG، تعیین ریتم، تعداد ضربان قلب، محور قلب، و اصول تفسیر	<p>ریتم سینوسی نرمال را بر اساس معیارهای وجود موج P منظم، فاصله PR ثابت، محدوده طبیعی ضرباندر نوار قلب تشخیص دهد.</p> <p>ریتم‌های غیرسینوسی فیبریلاسیون دهلیزی، فلاتر دهلیزی، ریتم جانکشنالرا با ذکر دلیل از ریتم سینوسی تمایز دهد.</p> <p>تعداد ضربان قلب را با دو روش ۶ ثانیه و ۳۰۰/فاصله R-R روی نوار با سرعت ۲۵ میلی‌متر بر ثانیه محاسبه کند.</p> <p>محور الکتروکاردیوگرافیک قلب را در اشتقاق‌های I، II و III تعیین کرده و آن را به عنوان طبیعی، انحراف به چپ یا انحراف به راست طبقه‌بندی کند.</p> <p>فواصل PR، QRS و QTc را اندازه‌گیری کرده و مقادیر طبیعی و غیرطبیعی هر یک را گزارش دهد.</p> <p>با استفاده از مراحل هشت‌گانه</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، نقشه مفهومی	کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، تصاویر ECG، شبیه‌ساز ضربان قلب	۱۲۰ دقیقه	پرسش شفاهی، آزمونک تعیین ریتم

					تفسیر، یک نوار استاندارد ECG را به صورت کامل ریتم، تعداد ضربان، محور، فواصل و مورفولوژی تحلیل کند.		
تفسیر عملی دو نوار دهلیزی توسط دانشجو	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، نوارهای ECG نمونه، فیلم کار دیوورژن	سخنرانی، مطالعه موردی، حل مسئله	شناختی، روانی- حرکتی تفسیر نوار	<p>- دیس ریتمی های دهلیزی APC، تاکی کاردی دهلیزی، فلوتر، فیبریلاسیون دهلیز پرا روی نوار تشخیص دهد.</p> <p>- علل و تظاهرات بالینی هر یک را توضیح دهد.</p> <p>- اقدامات پرستاری فوری اکسیژن، مانیتور، IV، آماده سازی برای کار دیوورژن را اجرا کند.</p> <p>- داروهای رایج آمیودارون، دیگوکسین، بتا بلوکر، ضد انعقادها را نام برده و عوارض آن را مدیریت کند.</p> <p>- آموزش به بیمار در مورد مصرف داروها و پیشگیری از سگته را ارائه دهد.</p>	دیس ریتمی های دهلیزی: تشخیص، مداخلات پرستاری و داروها	۵
سوال چهار گزینه ای، نمایش ریتم روی مانیتور	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، مانیتور شبیه ساز، دستگاه دفیبریلاتور آموزشی	سخنرانی، بحث گروهی، شبیه سازی سناریوی ایست قلبی	شناختی	<p>- ریتم فرار جانکشنال، ریتم شتاب یافته جانکشنال و تاکی کاردی جانکشنال را روی نوار ECG شناسایی و تفسیر کند.</p> <p>- علل و تظاهرات بالینی ریتم های جانکشنال را توضیح دهد.</p> <p>- مراقبت های پرستاری در کاهش برون ده قلبی ناشی از ریتم جانکشنال را شرح دهد.</p> <p>- بلوک درجه یک AV را تشخیص داده و مشخصه آن PR طولانی را بیان کند.</p> <p>- بلوک درجه دو نوع موبیتز I و II را تشخیص داده و تفاوت آن ها را</p>	دیس ریتمی های ناحیه جانکشنال ریتم جانکشنال، تاکی کاردی جانکشنالو بلوک های قلبی AV block درجه ۱، ۲ و ۳	۶

					<p>تحلیل کند. - بلوک کامل درجه سهرا روی ECG تشخیص دهد P مستقل از QRS. - مراقبت‌های پرستاری در بلوک‌های پیشرفته آتروپین، پیس میکر موقت، اورژانسرا توضیح دهد. - داروهای مؤثر آتروپین، دوپامین، ایزوپروتینولرا فهرست کند.</p>		
سوال چهارگزینه‌ای، نمایش ریتم روی مانیتور	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، مانیتور شبیه‌ساز، دستگاه دفیبریلاتور آموزشی	سخنرانی، بحث گروهی، شبیه‌سازی سناریوی ایست قلبی	شناختی	<p>- انقباض زودرس بطنی PVC را با الگوهای مختلف تک شکل، چندشکل، جفت، رانشناسایی کند. - تاکی‌کاردی بطنی VT را از تاکی‌کاردی فوق بطنی با اختلاف هدایت SVT with aberrancy تمایز دهد. - فیبریلاسیون بطنی VF و Torsade de Pointes را تشخیص داده و اقدامات اورژانسی دفیبریلاسیون، منیزیمرا شرح دهد. - اقدامات پرستاری در VT با نبض دارو، کاردیوورژنو بدون نبض احیاء، شوکرا اجرا کند. - معیارهای ECG هایپرتروفی بطن چپ معیار سوکولوف-لیونو بطن راست انحراف محور راست، R غالب در V1 را تفسیر کند. - بلوک شاخه راست RBBB را با الگوی rSR' در V1 و موج S پهن در I و V6 تشخیص دهد. - بلوک شاخه چپ LBBB را با الگوی QRS پهن، عدم وجود q در V6، و رپولاریزاسیون ثانویه شناسایی کند. - داروهای مؤثر در آریتمی‌های</p>	<p>آریتمی‌های بطنی PVC، VF، VT Torsade de Pointes هایپرتروفی بطن‌ها، بلوک شاخه راست و چپ RBBB, LBBB</p>	۷

					بطنی لیدوکائین، آمیودارون، سولاتولو اقدامات پرستاری پس از شوک را توضیح دهد.		
۸	پیس میکر و فیبریلاتور کاشتنی ICD: عملکرد، مراقبت و آموزش	- انواع پیس میکر موقت، دائم، تک حفره‌ای، دو حفره‌ایرا نام ببرد. - کد NBG و حالت‌های عملکرد را توضیح دهد. - عوارض پیس میکر جابجایی لید، عفونت، مهارو اقدامات پرستاری را شرح دهد. - نحوه تفسیر اسپایک پیس میکر روی ECG را نشان دهد. - عملکرد ICD را تشریح کرده و مراقبت‌های پس از ایمپلنت را توضیح دهد. - آموزش به بیمار فعالیت، احتیاط از امواج، کارت شناساییرا ارائه دهد.	شناختی، عاطفی	سخنرانی، ویدئو، پرسش و پاسخ	کامپیوتر، اسلاید، نمونه پیس میکر آموزشی، برگه آموزش بیمار	۱۲۰ دقیقه	تشریح یک مورد عارضه پیس میکر و راهکارها
۹	سکته قلبی MI و عوارض اولیه: شوک قلبی، دیس‌ریتمی	- پاتوفیزیولوژی STEMI و NSTEMI را توضیح دهد. - تغییرات ECG در MI الواسیون ST ، اینورت T ، Q پاتولوژیکرا تشخیص دهد. - عوارض شایع: شوک قلبی علائم، دوپامین/دوبوتامین، بالون پمپرا تحلیل - دیس‌ریتمی‌های پس از MI به ویژه VT ، فیبریلاسیون دهلیزیرا مدیریت کند. - فرایند پرستاری تشخیص‌های: کاهش برون ده قلبی، درد حاد، خطر شوکرا اجرا کند. - داروهای ترومبولیتیک، آنتی پلاکت، هپارین، نیترات و مورفین را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، مطالعه مورد، بحث گروهی	کامپیوتر، ECGهای MI، فیلم آنژیوپلاستی	۱۲۰ دقیقه	تحلیل یک مورد MI با شوک قلبی و نوشتن ۳ تشخیص پرستاری
۱۰	عوارض دیررس MI پارگی	- علائم، عوامل خطر و اقدامات پرستاری در پارگی دیواره آزاد،	شناختی، عاطفی	سخنرانی، ایفای نقش	کامپیوتر، بروشور	۱۲۰ دقیقه	تهیه یک برنامه

<p>قلب، سندرم درسلر، آنوریسم بطنی+ توانبخشی قلبی</p>	<p>سپتوم و عضله پاپیلاری را شرح دهد. - سندرم درسلر پریکاردیت پس از MI را تعریف کرده و مراقبت‌های آن آسپرین، کورتیکواستروئید را توضیح دهد. - آنوریسم بطنی و ترومبوز دیواره را تشخیص داده و اقدامات پیشگیرانه را بیان کند. - مراحل توانبخشی قلبی مرحله آبستری: فعالیت تدریجی، آموزش‌ها طراحی کند. - برنامه آموزش به بیمار در مورد اصلاح سبک زندگی، علائم هشدار و مصرف داروها را ارائه دهد.</p>		<p>آموزش به بیمار</p>	<p>توانبخشی، فیلم حرکت بیمار</p>		<p>آموزشی ۵ نکته‌ای برای بیمار پس از MI</p>
<p>۱۱</p> <p>کنترل وضعیت همودینامیک: کاتتر شریان ریوی، CVP، نقش پرستار</p>	<p>- اصول مانیتورینگ تهاجمی فشار خون، CVP و فشار شریان ریوی PAP, PCWP را توضیح دهد. - روش اندازه‌گیری و تفسیر مقادیر طبیعی و غیرطبیعی CVP و PCWP را بیان کند. - نقش پرستار در مراقبت از کاتتر شریانی و ورید مرکزی پانسمان، جلوگیری از عفونت، صفر کردن را تشریح کند. - تغییرات همودینامیک در شوک قلبی، نارسایی قلبی و سپسیس را مقایسه کند. - محاسبه برون ده قلبی ترمودیلوشنو شاخص‌های قلبی را انجام دهد. - اقدامات پرستاری در صورت بروز عوارض پنوموتوراکس، هماتوم، آریتمیرا شرح دهد.</p>	<p>شناختی، روانی- حرکتی شبیه‌سازی</p>	<p>سخنرانی، شبیه‌سازی، پرسش و پاسخ</p>	<p>کامپیوتر، شبیه‌ساز مانیتورینگ همودینامیک، کاتتر آموزشی</p>	<p>۱۲۰ دقیقه</p>	<p>تفسیر یک مجموعه از مقادیر همودینامیک و تشخیص مشکل</p>
<p>۱۲</p> <p>جراحی قلب باز و بسته: مراقبت‌های</p>	<p>- انواع جراحی قلب CABG، تعویض/ترمیم دریچه، جراحی آنوریسم آئورت را طبقه‌بندی کند.</p>	<p>شناختی</p>	<p>سخنرانی، ویدئو جراحی،</p>	<p>کامپیوتر، فیلم جراحی قلب، مدل</p>	<p>۱۲۰ دقیقه</p>	<p>سوال تشریحی: سه اولویت</p>

<p>پرستاری در ۲۴ ساعت اول پس از CABG</p>		<p>درناژ قفسه سینه</p>	<p>بحث گروهی</p>		<p>- مراقبت‌های قبل از عمل ارزیابی، آموزش، آمادگی روانی را شرح دهد. - مراقبت‌های بلافاصله پس از عمل دستگاه تنفس، درناژ قفسه سینه، علائم حیاتیرا اجرا کند. - تشخیص‌های پرستاری شایع بعد از جراحی کاهش برون ده قلبی، اختلال تبادل گازی، خطر عفونت را تعیین کند. - نحوه مراقبت از درن قفسه سینه و پایش خروجی را توضیح دهد.</p>	<p>قبل، حین و بعد از عمل قسمت اول CABG، دریچه</p>
<p>تحلیل یک مورد عارضه تامپوناد و اقدامات فوری پرستاری</p>	<p>۱۲۰ دقیقه</p>	<p>کامپیوتر، برگه موارد بالینی، چک لیست آموزشی</p>	<p>مطالعه موردی، پروژه گروهی کوچک، پرسش و پاسخ</p>	<p>شناختی، عاطفی همدلی</p>	<p>- عوارض شایع پس از جراحی تامپوناد، فیبریلاسیون دهلیزی، نارسایی کلیه، سندرم کم برون دهرا شناسایی کرده و اقدامات پرستاری را شرح دهد. - مراقبت از زخم استرنوتومی و پیشگیری از عفونت مدیاستین را توضیح دهد. - تشخیص‌های پرستاری: اختلال در تحرک فیزیکی، خستگی، اضطراب، کمبود مراقبت از خود را اولویت‌بندی کند. - برنامه توانبخشی پس از ترخیص فعالیت، رانندگی، بازگشت به کار را تدوین کند. - آموزش به خانواده در مورد مراقبت از بیمار در منزل نظارت بر علائم، داروها، ویزیت بعدی را ارائه دهد.</p>	<p>۱۲ جراحی قلب ادامه: عوارض و مراقبت جامع بر اساس تشخیص‌های پرستاری</p>

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۱	میزان امتیاز از کل
امتحان نهایی	نهایی	امتحان کتبی سوالات تستی - تشریحی، کوتاه پاسخ	۲۰ نمره
مجموع			۲۰ نمره

- منابع
- برنز، سوزان ام؛ دلگادو، سارا ای. **ضروریات پرستاری مراقبت‌های ویژه**. مترجمین: فروزان آتش‌زاده شوریده و همکاران. تهران: انتشارات جامعه‌نگ.
- شیرینی، حسین؛ نیک روان مفرد، ملاحظات. **مراقبت‌های ویژه در ICU**. انتشارات حیدری.
- عسگری، محمدرضا؛ سلیمانی، محسن. **کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه در بخش ICU، CCU و دیالیز**. نشر بشری.
- AACN, Editor: Hartjes, Tonja M. **AACN Core Curriculum for High Acuity, Progressive, and Critical Care Nursing**. Elsevier.
- Urden, Linda D., Stacy, Kathleen M & Lough, Mary E. **Critical Care Nursing: Diagnosis and Management**. Elsevier.
- **مطالب اسلایدهای مدرس و جزوه راهنما** در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد.

مقررات کلاس:

- غیبت بیش از دو جلسه ۴ ساعت‌موجب حذف نمره درس خواهد شد.
- دانشجو باید پنج دقیقه قبل از استاد در کلاس حاضر باشد؛ ورود پس از استاد غیبت محسوب می‌شود.
- نقش استاد راهنمایی و تسهیل یادگیری است؛ مطالعه قبل از جلسه منابع معرفی شده الزامی است.
- مشارکت فعال در بحث‌ها، انجام تکالیف گروهی و انفرادی در موعد مقرر.
- **تلفن همراه** در تمام مدت کلاس خاموش و در کیف قرار گیرد.
- آمد و شد غیرضروری در کلاس ممنوع است.
- رعایت اخلاق حرفه‌ای و احترام به اساتید و هم‌کلاسی‌ها الزامی است.